

Referat af årsmøde i Det Falsterske Digelag 2022

*Mødet blev afholdt søndag 19. juni 2022 på Højskolen Marielyst.
40 stemmeberettigede digeskatteydere var mødt frem.*

1. Valg af dirigent: Hans Henrik Tausen blev valgt uden modkandidat.

2. Valg af to stemmetællere: Tom Ahlqvist og Henning Mussegaard blev valgt uden modkandidater.

3. Formandens beretning på bestyrelsens vegne:

Christian Schou redegjorde for bestyrelsens arbejde gennem det forløbne år med følgende bemærkninger:

Søren Bjerregaard trak sig efter sidste årsmøde, trods kraftige opfordringer til at fortsætte i en ny konstruktion med et formandskab med en formand og næstformand. Han blev opfordret til at fortsætte som formand.

Ifølge vedtægten skal formanden være fastboende – og en efter en meldte de andre fra, og så påtog jeg mig opgaven. Mogens Mika blev næstformand – og vi deler sammen det honorar, som formanden førhen alene har haft. Så konstruktionen er udgiftsneutral. 25.000 kr. til mig som formand og 15.000 til Mogens Mika.

Der har været et godt samarbejde og gode diskussioner i bestyrelsen, hvor vi har truffet langt de fleste beslutninger i fælles enighed.

Kun et enkelt medlem har konsekvent været på tværs – det er Sven Andersen. Han har boykottet de seneste møder i 2022. Sven ville pludselig ikke længere være digital.

Renoveringen af digekronen

Det tog lidt længere tid for kommunen at komme i gang – men så har det kørt upåklageligt.

Aftalen med kommunen var, at digelaget skulle bekoste en hævelse af koten til 3,97 på hele digekronens strækning.

Guldborgsund Kommune har lavet beregninger, der viser, at det vil koste digelaget 2,9 mio. kr., hvis digekronen skal bringes op i kote 3.97 på den resterende del af strækningen.

Men reelt handler det kun om 3,6 km som er under kote 3.97 – og heraf er halvdelen af den strækning mellem kote 3.90 og 3.97. Faktisk er det kun 1,9 km, der er under kote 3.90. Hele 12 km. af de 17 km. på digekronen er allerede over kote 3.97. Derfor fraveg vi i bestyrelsen for at hæve koten hele vejen.

Status på renoveringen her i dag er, at der mangler fire kilometer, så det burde være færdigt om en måned.

Bonus i forhold til renoveringen er grusbefæstning af diverse adgangsstier ved Havlykkevej, Elkenøre Øvej, Stovby Strandvej, Sortevej og Dillet.

Stien bliver en såkaldt fællessti for gående og cyklister. I forhold til skiltning ville vi gerne have haft et skilt, der siger at cyklister skal vige for fodgængere. Men det er ifølge færdselsloven ikke muligt.

Vedligeholdelse fremadrettet er lige nu uafklaret. Det står dog klart, at Guldborgsund Kommune har ansvaret, men vi har sagt til dem, at vi gerne påtager os den mod betaling – og har bedt kommunen til efteråret komme med deres udspil til, hvordan de bedst mener vedligeholdelsen kan håndteres. På Lolland har de en sådan aftale med kommunen.

Samarbejdet med kommunen

Samtalen om vedligeholdelsen havde vi i slutningen af maj på de dialogmøder, som vi er begyndt at holde to gange årligt med kommunen – og

DET FALSTERSKE DIGE

hvor vi i bestyrelsen mødes med borgmester, teknisk direktør og endnu en mand fra Center for Vej, Park og Miljø.

Indtil videre har der været to dialogmøder, det i maj og et i efteråret. Vi oplever en god og åben tone – og dejlig imødekommenhed fra kommunens side i forhold til vores ønsker.

Fx på seneste møde bad vi kommunen undersøge en opgradering af toiletfaciliteterne ved Havlykke – og det er de straks gået i gang med at undersøge.

Bænke langs stien

Vi har fået bevilget 50.000 fra puljen ”Små hurtige succeser” til fem borde-bænkesæt, som kommer op ved digekronen, når stien er færdigrenoveret. Og så er vi på vej med at udarbejde en plan i bestyrelsen for en standardisering af bænke langs hele diget – og som alle bliver hvide og røde.

Sandfodring

Diget er udfordret af havet tre steder – først og fremmest ved Elkenøre og ved Gedesby og i mindre grad ved Bøtø. Klitten er ikke intakt – og en voldsom storm med kraftigt højvande kan derfor æde mange meter af den. I værste fald kan der forsvinde én meter i timen under en sådan storm.

Derfor søgte den gamle bestyrelse kommunen om tilladelse til at sandfodre de tre steder. Sandfodringen vil sige, at man pumper sand ind fra havet på stranden og er en meget brugt metode, både herhjemme og i udlandet.

I september fik vi tilladelsen til sandfodring fra kommunen. Men et flertal i bestyrelsen var usikre på, om det var nødvendigt at gøre brug af tilladelsen her og nu. Derfor afholdt vi høring om kystsikring i oktober og med et pænt fremmøde.

Høringen overbeviste os om, at det er nødvendigt at sandfodre. Diget er udfordret af mangel på sand de tre steder, jeg har nævnt.

DET FALSTERSKE DIGE

COWI blev sat i gang med at indhente tilbud på sandfodring – og prisen viste sig eksorbitant. Vi fik tre tilbud og de lå fra 10.8 mio. kr. til 16.6 mio. kr. plus moms for at sandfordre i marts i år.

Da vi ikke er akut presset, har vi derfor valgt at vente til sandfodring til næste år – til marts/april. Det reducerer udgiften til cirka ni mio. kr.

Vi har indgået kontrakt med firmaet Rohde Nielsen, der dog – efter krigens udbrud i Ukraine og stærkt stigende brændstofpriser – har fået indføjet en klausul om, at de kan gøre krav på et ekstrabeløb fra os, hvis brændstofpriserne stadig er meget høje til foråret 2023.

Når man sandfodrer, skal man vide, at en del af sandet havner i vandet igen. Men som bonus betyder det, at de mange småsten som generer badende om sommeren i vandkanten sandsynligvis vil blive dækket af sand, i hvert fald i nogle år fremover.

Digesyn i efteråret og i maj

Direktoratet erklærer diget i god stand, men er enig med os i behovet for sandfodring. Fremover vil vi nøjes med ét årligt digesyn - om foråret.

Slæbested ved Havlække

Et gammelt ønske har været etablering af et slæbested til joller ved Havlække – som der har været førhen.

Vi fandt hurtigt ud af, at et større slæbested med en fast konstruktion hen over stranden og ud i vandet, ville vi ikke få lov til af Kystdirektoratet.

I stedet har vi fået etableret en billig og god løsning med grusbefæstning af tilkørslen til stranden, fliser på selve nedkørslen og så lagt store plasticplader ud på stranden i sommerperioden.

Låsebokse til bomme

Redningsfartøjer er hidtil blevet hindret i hurtig udrykning på digekronen af vores bomme.

DET FALSTERSKE DIGE

Vores opsynsmand Thomas Bo Poulsen kom på løsningen: Opsætningen af låsebokse med kode – og som beredskabet har fået. En rigtig god løsning, som kun har kostet os i omegnen af 5000 kr.

Vegetationen på diget

Hybenroser og gyvel er invasive planter – og som breder sig ret så uhæmmet på klitten mange steder.

Vores opsynsmand Thomas Bo Poulsen gør et stort arbejde for at bekæmpe det uvæsen. Gør vi ikke det, vil vi en dag ikke længere kunne kigge hen over klitten og ud på vandet.

Græsset bliver kun slået en gang om året – og det skal det – ellers bevarer rodnettets styrke, hvis det bare får lov at gro.

Men vi har indledt et samarbejde med kommunen om at fastlægge en nuanceret plejeplan for hele diget – og som kan være med til at fremme biodiversiteten.

Første skridt er at få detaljeret kortlagt vegetationen på diget og det har kommunen hyret et firma til at gøre her i løbet af sommeren.

Fastansættelse af Thomas Bo Poulsen

Thomas Bo Poulsen har været opsynsmand for digelaget i fire-fem år, men var hyret ind via en vikartjeneste. Det vil sige, at han kunne stoppe med meget kort varsel.

Det fandt vi ikke acceptabelt, hverken for digelaget eller Thomas. Derfor har vi nu fastansat ham på helt regulære vilkår. Det synes vi er den bedste løsning for alle.

Stormfloden 1872

Det er i år 150 i år siden. Og der er sat en masse initiativer i gang. Vi er med i flere af dem og kommunen vil på vores foranledning opstille en sølje ved nedgangen ved Marielyst. Vi kender dog ikke tidspunktet for, hvornår søjlen bliver opstillet. Formentlig først til november.

Økonomi

Regnskabet udviser et overskud i år på ca. 330.000 mod et underskud på 13.000 sidste år. Omsætningen er stabil på 1,3 mio. kr.

Her og nu er der ni millioner kr. i kassen – og de ryger alle sammen næste år til sandfodring.

Derfor bliver bidraget næste år forhøjet med lidt over 100% de næste fem år. For ejere af almindelige huse, såvel helårs- og sommerhuse betyder, at bidraget stiger fra 190 kr. til 440 kr. 25% af beløbet er moms.

De almindelige boliger – både helårshuse og sommerhuse – står for 95,5% af bidraget. De sidste 4,5% kommer fra landbruget og større ejendomme som højskolen her – og som betaler lidt mere, afhængig af forskellige parametre. Højskolen her betaler eksempelvis 1800 kr. om året.

Men vi har truffet en principbeslutning om, at alle – uanset størrelse på ejendom – stiger med det samme beløb. Det vil sige, at prisstigningen for alle er 250 kr. om året.

Nye vedtægter

Vi har et klart ønske om at få nye vedtægter og har i bestyrelsen formuleret et forslag til nye vedtægter, der demokratiserer styringen af digelaget fuldt ud, Det vil også betyde, at vi vil gøre årsmødet til en klassisk generalforsamling, der kan afsætte bestyrelsen, hvis man vil.

Men ifølge lovgivningen er det kommunen, som skal vedtage dem. Kommunen er i gang med at forholde sig til og tjekke om vores forslag juridisk er indenfor skiven.

På seneste dialogmøde var løftet fra kommunen, at efter sommerferien har de fået gennemskrevet vores forslag til nye vedtægter. Hvis vi i bestyrelsen så ellers er enig i kommunens gennemskrivning, forestår herefter politisk behandling og en høringsperiode, før byrådet kan vedtage vedtægterne.

DET FALSTERSKE DIGE

Mit håb er, at vi næste år kan holde årsmøde med nye vedtægter, sagde formand Christian Schou på bestyrelsens vegne.

Der var enkelte bemærkninger til formandens beretning.

Henning Kamper sagde tak for en flot beretning fra bestyrelsen.

- Det var en dejlig klar tale. En meget dynamisk og omfattende beretning. Jeg er sikker på, at mange bifalder, at der er kommet en ny bestyrelse og de mange tiltag der er sket.

- Nogle af os har prøvet med dialog med daværende bestyrelse gennem 30 år. Det lykkes ikke. Det, der er sket i den nye bestyrelse, er glædeligt for os alle. Tusind tak for det.

- Jeg glæder mig også over at se udviklingen på digekronen, hvor det er rigtig gunstigt for både gående og cyklister.

- Da jeg hørte, hvad det kostede at sandfodre, blev jeg også meget overrasket. Det er blevet frygteligt dyrt. Det var godt, bestyrelsen lige trak vejret og ikke satte processen i gang i år.

- Når der skal sandfodres, finder jeg det rimeligt, at der kommer en stigning for sommerhusejere fra 190 til 380 kr. om året over en femårig periode.

- Til sidst et par ord omkring vedtægterne. Det er ikke i orden, at det, der blev sat i gang i 2020, foreløbig ikke har ført til noget. Det kan ikke være tilfredsstillende, at kommunalbestyrelsen ikke tager opgaven alvorligt. Det var aldrig sket, hvis jeg havde siddet i kommunalbestyrelsen.

- Endnu engang tusind tak for den indsats, I har gjort i bestyrelsen.

Derefter bad Hans Kimer om ordet.

Han bemærkede, at Højskolens festsal 7. marts 2020 var rammen om et møde for kritiske digeskatteydere. Siden førte det til en Facebook gruppe for Det Falsterske Diges Forfald, hvor han forklarede, at han også havde deltaget i debatten.

DET FALSTERSKE DIGE

Han udtrykte sin utilfredshed med, at man de seneste to år har nedgjort den gamle bestyrelses arbejde

Han er af den opfattelse, at der var blevet for meget roseklub over den nye bestyrelses arbejde.

Han nævnte også, at Folketidende for nylig skrev, at demokratiet sejrede i forbindelse med indvielsen af digekronen.

Og så konstaterede han:

- Jeg ved ikke, om Folketidende har fået Højskolens forstander som kulturredaktør. Hvordan er sammenhængen i grunden mellem digelaget og Højskolen?

Christian Schou svarede, at Højskolens *tidligere* forstander er blevet kulturredaktør på Folketidende, men at det indledende møde i initiativgruppen tilbage i 2020 *ikke* blev holdt på højskolen.

Og så understregede Christian Schou, at der ikke er nogen sammenhæng mellem digelaget og Højskolen som institution.

- Hvis jeg pludselig forsvandt fra højskolen i morgen og flyttede fra området, så var jeg ude af digelaget som ethvert andet bestyrelsesmedlem og uden, at højskolen havde nogle forpligtelser at løfte i forhold til digelaget. Jeg har dog tænkt mig at være her fire-fem år endnu. Det må folk se som et løfte eller en trussel.

Mogens Pedersen ville vide, hvor langt man var kommet med kommet med badebroen og muligheden for fuldmagter til årsmøderne.

Christian Schou svarede, at man skal stå på skødet, hvis man skal have stemmeret som de nuværende vedtægter er udformet.

- Men vi lægger op til, at man kan give en fuldmagt til ægtefælle, hvis vedkommende ikke står på skødet. Men det kræver vi får de nye vedtægter vedtaget af kommunalbestyrelsen. De eneste, der i dag kan møde frem og stemme med fuldmagt, er sådanne som mig, der repræsenterer en juridisk person (institution eller selskab/virksomhed) og derfor har brug for en fuldmagt fra institutionens formand til at dokumentere min adkomst til dette.

Når det handler om badebroen, så er det et kommunalt projekt. Mandag 20. juni starter det fysiske arbejde med at lave fundamentet. I midten af juli forventer vi, at broen vil stå klar, forklarede formanden.

Vivian Jensen spurgte til de fem borde-bænke sæt, som snart opsættes. Hun ville gerne vide, hvor de bliver placeret.

Næstformand Mogens Mika svarede, at de bliver placeret som følger: Ét i Gedesby, hvor bebyggelsen slutter mod Birkemose. Det næste sæt ved Bøtøgården. Tredje sæt kommer op ved P-pladsen ved Bøtø Skoven. Det fjerde bænkesæt sættes op ved Mælkebøttevej, mens det sidste sæt kommer op ved Sildestrup.

Vivian Jensen spurgte videre til kvalitetskrav til sandfodringen, der skal pumpes ind.

Christian Schou svarede, at der ligger et klart kvalitetskrav til det sand, der pumpes ind på stranden.

Vivian Jensen sagde desuden, at hun ikke finder alle bænke langs diget lige kønne. Hun nævnte, at man i Gedesby-området er tilhængere af de rød-hvide bænke.

Christian Schou forklarede, at bestyrelsen lige nu arbejder på at lave en politik i forhold til ensartet regler for bænke på digekronen. Bestyrelsen arbejder også på at udforme en 10-års plan for bænkerne langs digekronen, så de får et ens udtryk og alle bliver rød-hvide.

-

Ida Højsgaard ønskede en forklaring på, hvor de 1,9 km, der er under kote 3,97, er placeret på digekronens 17 km strækning.

Christian Schou svarede, at det kan ses på digelagets hjemmeside. Det er ikke et sammenhængende sted. Han kunne ikke udpege præcis, hvor de 1,9 km. er. Men de er jævnt fordelt over hele digekronen.

Der var ikke flere spørgsmål til bestyrelsens beretning.

4. Orientering om regnskab og budget ved kasserer Cyrild Jørgensen

Cyrild Jørgensen gennemgik årsregnskabet meget grundigt.

I forhold til årsregnskabet 2021 har digelaget haft en nettoomsætning på 1.338.064 kr. Årets resultat er på 333.955 kr. Der er en egenkapital på 9.530.479 kr.

Han forklarede, at bestyrelsen er i gang med at undersøge alle forsikringer, hvor man i dag betaler 15.000 kr.

Den pris kommer til at stige, fordi man også skal tegne en arbejdsskadeforsikring for den nyansatte opsynsmand. Samtidig skal der også tegnes forsikring i forhold til den kapital, der er indestående i bank.

Fra årsrapporten er det specielt værd ved at hæfte sig ved, at advokatudgifterne har været 0 kr. i 2021. Året forinden var beløbet 231.731 kr.

I forhold til budgettet for 2023 kommer der ekstraindtægter på 1,6 mio. kr., så man samlet ender på tre mio. kr. i indtægter.

Cyrild Jørgensen konstaterede, at der skal bruge mange penge i 2023, fordi der skal sandfodres til næste forår. I stedet for at gå på lånemarkedet er det hensigten, at man de kommende fem år vil spare op til ny sandfodring. Og det er derfor, at bidraget for digeskatteyderne hæves med 190 kr. om året.

På den måde er det forventningen, at man i løbet af fem år vil have i niveauet otte mio. kr. i kassen.

Han pointerede, at det er forventningen, at forsikringerne vil stige til et niveau omkring 26.000 kr. Energiafgifter vil også stige med op imod 9000 kr. på grund af de øgede brændstofpriser. Resultatet efter skat for 2023 ventes at lande på et overskud på 1.929.000 kr. De penge kommer til at blive en del af opsparingen til kommende sandfodring på et senere tidspunkt.

Henning Kamper takkede Cyrild Jørgensen for de gode orienteringer. Og så understregede han:

- Jeg er glad for, at vi nu kan se, hvad der bruges penge på. Jeg har efterspurgt udgifter til advokatomkostninger og rådgivning.

- Og jeg kan se, at der blev brugt 3-400.000 kr. i forhold til de tvister med Guldborgsund Kommune. Og det var efter min opfattelse helt unødvendige udgifter. Det glæder mig, at vi ikke har de udgifter længere.

- Jeg vil gerne vide om vi skal låne til sandfodring eller vi bruger fra vores egne midler?

Cyrild Jørgensen svarede, at bestyrelsen har besluttet at bruge foreningens formue til sandfodringen i 2023.

Cyrild Jørgensen erkendte, at de ni mio. kr. til sandfodring i 2023 burde fremgå af budgettet.

Hardy Hansen bad om ordet. Han spurgte om man kan søge fonde, EU eller andre tilskudsformer til sandfodringen.

Hertil svarede Cyrild Jørgensen, at staten har en pulje på 100 mio. kr. Men når man skal vedligeholde, er det næsten umuligt at få offentlige, private eller EU-midler i støtte.

Kassereren har været i kontakt med myndighederne, men det er ikke muligt at få midler til vedligeholdelse.

5. Valg af to bestyrelsesmedlemmer

Sven Andersen og Søren Bjerregaard ønskede ikke genvalg. Som afløsning for Sven Andersen skulle vælges en sommerhusejer uden fast bopæl på adressen i Væggerløse Sogn.

Bestyrelsen foreslog Hanne Lohse, Vester Fasanvej, Stovby Klit. Hun præsenterede sig selv som sommerhusejer og forklarede, at hendes interesse for digelaget er blevet skærpet.

Hun roste digekronens nye tilstand. Hun mener, at man skal holde skarpt øje med den øgede færdsel på digekronen den kommende tid.

Hanne Lohse blev valgt uden modkandidat.

Som afløsning for Søren Bjerregaard skulle vælges en fastboende i Idestrup Sogn.

Bestyrelsen havde ikke fundet en kandidat på forhånd og dirigenten spurgte forsamlingen, om der var en kandidat blandt de fremmødte. Hardy Hansen meldte sig og blev valgt.

Men det viste efterfølgende, at han ikke opfyldte betingelserne for en plads i bestyrelsen, fordi han kom fra Væggerløse Sogn og ikke Idestrup Sogn.

Det blev bestyrelsen først bekendt med efter generalforsamlingen. Derfor står pladsen som fastboende i Idestrup Sogn stadig tom.

Det har dog ingen betydning i forhold til bestyrelsens arbejde, da bestyrelsen er beslutningsdygtig med fem medlemmer.

6. Valg af revisor

Kaj Jørgensen er villig til genvalg.
Han blev genvalgt uden modkandidat.

7. Indkomne forslag

Der var ikke indkommet andre forslag.

8. Eventuelt

Cyrild Jørgensen bad om at få ordet til sidst.

Kassereren kom i gavehumør. Han overrakte de to revisorer en tak med et par flasker vin for deres indsats.

DET FALSTERSKE DIGE

Han takkede også dirigenten for sit job og overrakte ham en erkendtlighed på tre flasker vin.

Der var også en stor tak til Sven Andersen og Søren Bjerregaard for deres indsats i Digelagets bestyrelse gennem en årrække. Kassereren havde indkøbt gaver til de to afgangende bestyrelsesmedlemmer, men ingen af dem var mødt frem til årsmødet, hvorfor kassereren sagde, at han ville opsøge dem efter årsmødet for at overrække dem gaverne

Christian Schou fik ordet for en afsluttende bemærkning.

Han sagde, at han havde håbet, at fremmødet havde været større på årsmødet.

Så meget var hans tak til de fremmødte for at være kommet. Og han glædede sig over, at der nu starter en ny fase af digelagets arbejde på vejen mod nye, moderne vedtægter.

Årsmødet sluttede kl. 12.00.

Således opfattet og skrevet af Mads Glenn Wehlast.

Læst og godkendt af årsmødets dirigent

Hans Henrik Tausen